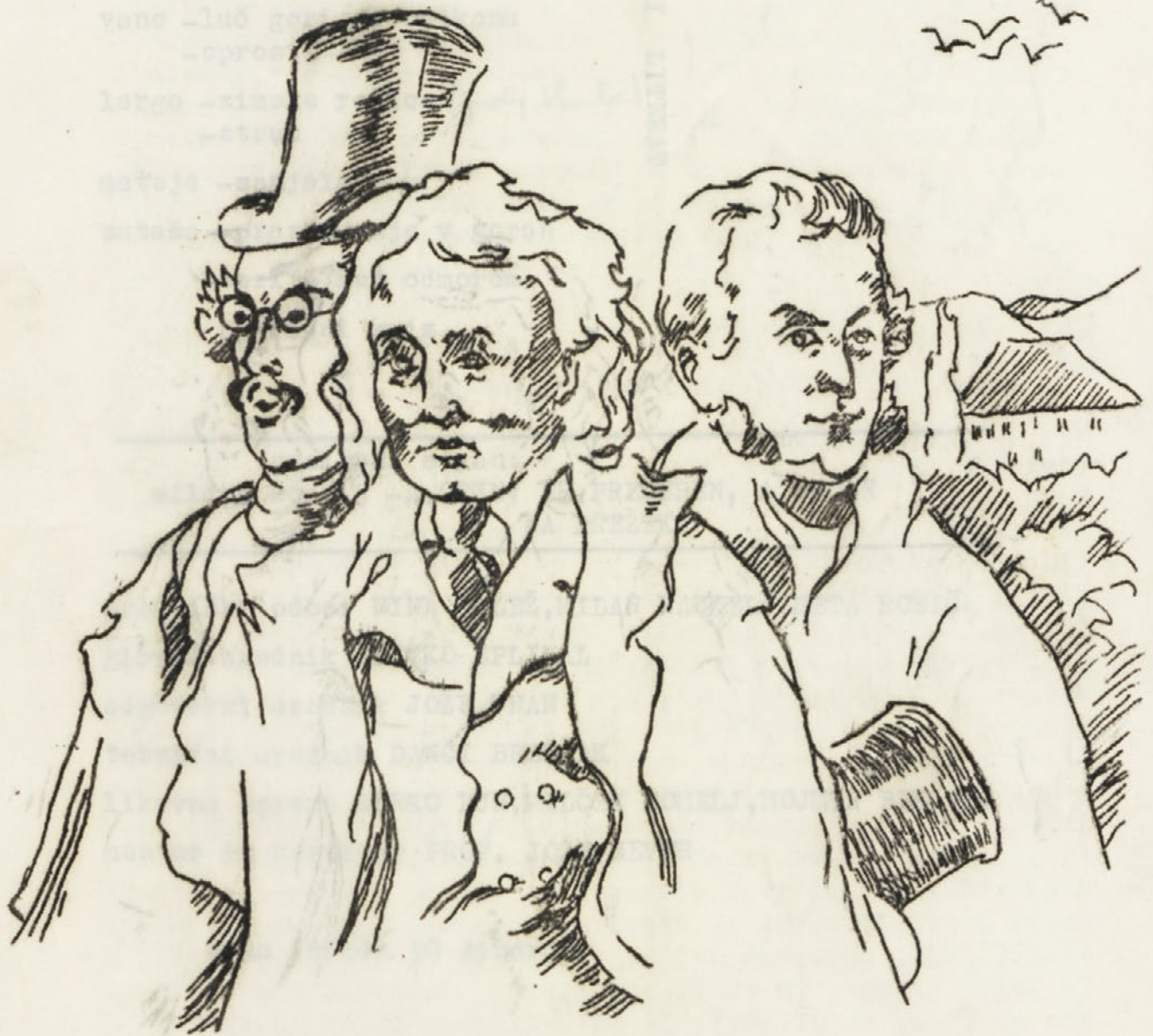

STEZICE

Leto XIII

-1965

Številka 6

glasilo novomeških gimnazijcev

ESTER

Število

1965

Leto III

glasilo novomeških gimnazijcev

zice stezice stezice stezice stezice stezice stezice stezice stezice stezice stezice stezice

6. ŠTEVILKA STEZIC VAM NA SVOJIH STRANEH PRINAŠA:

- ob slovenskem kulturnem prazniku
nina -razstava sodobne italijanske knjige
m.burgar -kaj je več
m.komelj -zanimiva razstava v študijski knjižnici
n. n. -ljubim te, julija
m.milena -zakaj
vane -luč gori na balkonu
-oprosti (M. Kovič)
largo -zimske rožice (Gidi Stube)
-strah
mateja -sanjala sem
nataša -praznovanje v gorah
berite med odmorom
nagradni kviz

MLADI
LITERAR

---

naslovna stran:
milček komelj -A.GRÜN, FR.PREŠEREN, A.SMOLE
NA PREŽEKU

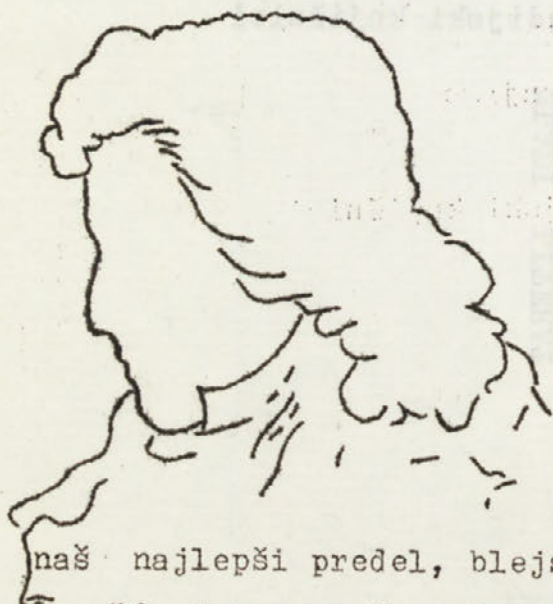
---

uredniški odbor NINA GOLEŽ, MILAN MARKELJ, META ROBIČ
glavni urednik SLAVKO SPLIHAL
odgovorni urednik JOŽE UHAN
tehnični urednik DANČI BREŠČAK
likovna oprema DARKO DUH, MILČEK KOMELJ, MOJMIR BELAVIČ
mentor in korektor PROF. JOŽE SEVER

cena izvoda 50 dinarjev

stezice stezice stezice stezice stezice stezice stezice stezice stezice stezice stezice

OB SLOVENSKEM KULTURNEM PRAZNIKU

Če je resnična pesnikova beseda, da ga more prav razumeti le tisti, ki pozna njegovo domovino, potem to gotovo velja za nas, Slovence: Vodnika nam je rodilo ljubljansko polje, odmevajoče v glasovih gorenjske narodne pesmi, Gregorčiča so nam dale goriške planine ob bregovih bistre Seče, Aškercica nam je dala zelena Štajerska s svojimi zgodovinskimi spomeniki, dr. Franceta Prešerna pa nam je dal

naš najlepši predel, blejski kot.

"O, Vrba, srečna, draga vas domača!"

Kje je Slovenec, ki bi ne poznal te čudovite pesmi, ob kateri nam nehote zatrepeta srce ob misli na pesnika in njegovo usodo? In kje je pesnik, ki je zapel svojemu rojstnemu kraju enako pesem in v njej izpovedal svojo veliko ljubezen in bolečino, ki mu je bila plačilo sveta? Tak je bil Prešeren: ves predan domovini in revolucionarnim idejam, najčistejši ljubezni in svojim prijateljem. Take mu je prezigodaj smrt pretrgala nit življenja in tak je njegov duh ostal med nami. Ves slovenski narod izgovarja njegovo ime s spoštovanjem, vse slovensko ljudstvo ga s ponosom imenuje svojega največjega pesnika, zakaj njegove pesmi so in bodo ostale nesmrtnne. Ne samo Slovenci, vsi Slovani čislajo prvaka slovenskih pesnikov. Prešernove poezije so zaslovene daleč preko meja slovenske dežele in razglasile ime in čast slovenskega naroda po vsem izobraženem svetu. Z njimi je Prešeren dokazal, da je tudi slovenski jezik sposoben ustvarjati največje umetnine in ni le jezik hlapcev in dekel, kot ga je imenovala nemškutar-ska gospoda, ki je stoletja zatirala slovensko ljudstvo.

Že s prvimi pesmimi se je povzpел visoko nad vse dotedanje poskuse, njih oblika je ubrana po mojstrskih vzorcih sve-

tovne literature, njih vsebina je izpoved pesniške duše, ki v njih izraža svojo bolelost. Od dne, ko je v trnovski cerkvi spoznal Julijo, so njegova najgloblja domovinska čustva povezana z ljubezenskim hrepenenjem, samoodpovedovanjem in otožnostjo, njegove pesmi so čaša ponosa in obupa, radosti in bolesti, borbe z življenjem in usodo. In pri tem ni nikdar pozabil, da je sin slovenske zemlje; bil je glasnik novih, boljših časov in razodel je svetu visoke cilje in ideale, da bi ubežal praznoti življenja. Pokazal je odpor proti svetu in dobi, ki ni razumela nove umetnosti, in z duhovitimi zabavljicami osnošil svoje nasprotnike. Ni mu bilo treba iskati zgledov svojim poezijam drugod; narekovalo mu jih je njegovo srce, zajemal jih je iz nesreče svoje domovine. Zanj je žrtvoval vse; osebno srečo, zdravje in ljubezen, dal ji je najdragocenejše, kar je premogel - svoje nesmrtno Poezije, katerih neminljiva lepota se je kot mogočna luč razlila po svetu in uvrstila tudi slovenski narod med večje in številnejše, ki so imeli takrat že bogato kulturno tradicijo.

In narod mu ni ostal dolžan! Šel je po poti, ki jo je Prešeren začrtal v svojem labodjem spevu, Zdravljici. Že tik pred svojo smrtjo je doživel prvi žarek svobode v revolucionarnem letu 1848, ki ga je prekril oblak intrig in podkupovanja. A zadušiti ga ni mogel! Počasi in vztrajno se je slovenski človek boril za svoje pravice in končno s Prešernovimi Poezijami na srcu stopil v zlato svobodo. V teh najtežjih dneh je bil dan njegove smrti - 8. februar - proglašen za slovenski kulturni praznik.

Samo eno knjigo je dal doktor France Prešeren Slovincem, a je ta zato toliko večji dar resničnega, velikega pesnika, v katerem se kot v soncu zrcali slovenska kulturna njiva. Upravičeno je zapisal Stritar o njej: "Ko bi se sklicali narodi pred sodnji stol, naj se izkažejo, kako so gospodarili z izročnimi talenti, kako se je vsak po svoje udeležil vesoljne, človeške omike, smel bi se mali slovenski narod brez strahu pokazati med drugimi z drobnimi bukvicami, katerim se Prešernove Poezije pravi."

Ko danes tako slavimo Prešernov spomin in hkrati kulturni praznik vseh Slovincov, se ne moremo prav živeti v težke čase, ki jih je preživljal Prešeren, ko je bil sloven-

ski narod zatiran in poniževan. Zdaj živimo v svobodi in mladi smo še. Spoznavamo svet okoli sebe, polni pomladanskih upov, čutimo ga in utripamo z njim. In ker upamo, smo tudi razočarani. Zakaj, kakor po dežju spet posije sonce, kakor dan pride za nočjo, tako se spreminja naš notranji svet. V tej zakladnici čustev zajemajo mladi literati in se poskušajo s peresom, zdaj bolj, zdaj manj uspešno. Mnogo pesnikov in pisateljev je po Prešernovi smrti stopalo po poti slovenskega Parnasa in nekateri med njimi so dosegli sam vrh. Med nami se zdaj rojeva nova generacija, stopa ali poskuša stopati po stopinjah svojih vzornikov. Pomagati jim je treba pri teh prvih korakih, jih učiti in vzpodbujati.

Tudi tako se bomo oddolžili Prešernovemu spominu.

(govor s Prešernove proslave)

Sodelavci Stezic smo letos v počastitev Prešernovega spomina spet pripravili prireditev, na kateri so sodelovali s svojimi sestavki mladi literati, ki objavljajo v Stezicah. Take vrste proslava je zelo zanimiva in upamo, da bo prešla na naši gimnaziji v tradicijo. Njen namen je, da pokažemo svoje literarne dosežke, svoje prvence in jih približamo poslušalcem, hkrati pa naj bi bila tudi podoba kulturnega življenja na našem zavodu.

Letošnja proslava je brez dvoma lepo uspela. V sestavkih mladih avtorjev je bilo čutiti doživjetost, ki je bila včasih bolje, včasih slabše izražena. Posebno so uspeli pesmi našega najboljšega pesnika Milana Markelja, zaslugo pri uspehu pa ima tudi recitator Franc Erpič. Prireditelj je čudovito poživila glasbena spremljava prof. Staneta Finka, pa tudi oba mlada glasbenika -Marko Picek in violinist Zdravko Budna- sta lepo prispevala k uspehu.

Ob koncu je tov. ravnateljica v vzpodbudo razdelila lepe knjižne nagrade sodelavcem Stezic in mladim glasbenikom. Za svoje prispevke v Stezicah so bili nagrajeni Milan Markelj, Miran Kovič, Irena Markelj, Barbara Videčnik in Milček Komelj, nagrade pa so dobili še Zdravko Budna in Marko Picek izmed glasbenikov ter Danči Brošček, Nina Golež in Slavko Splival za sodelovanje in urejanje Stezic.

Upamo, da se bo po tej prireditvi ožunačil še kak neznani avtor in bo objavil svoje pesmi ali prozo v STEZICAH.

8.

KAJ JE UČC? ZM ŠS

Čeprav je bilo že lani veliko govora o ostrejši ločitvi dela mladinske organizacije in šolske skupnosti, se zdi, da marsikomu ta diferenciacija ni popolnoma jasna. Menim, da je prav, da tudi v Stezicah nekaj povem o tem.

Ko je naš lanski mladinski komite uvidel, da ne more uspešno izvrševati svojega dela zaradi preobilice raznih dejavnosti, je sklenil, da prepusti nekaj krožkov, Šolski skupnosti, ker se bolj ujemajo z njeno dejavnostjo. Mladinski aktiv bi se tako lažje posvetil svojim osnovnim nalogam, med katerimi je najvažnejše kvalitetnejše idejno-vzgojno delo. Težko je potegniti ostro mejo med ŠS in ZMS na šoli. Menda je vsem jasno, da je ZM predvsem politična organizacija, ŠS pa samoupravna institucija dijakov. Nedvomno ni lahek odgovor na vprašanje, katera organizacija je na šoli važnejša. Gotovo se to vprašanje ne bo tako ostro pojavljalo tam, kjer ZM in ŠS v redu izvršujeta svoje naloge. Bolj pereče pa je to vprašanje tam, kjer ima ena že tradicijo, druga pa se šele bori za svoj obstoj.

Tako stanje je tudi na naši šoli. ŠS se vsako leto znova in znova obuja in oživlja, vendar se stanje bistveno ne izboljša. Po statutu šole, kjer ima svoje mesto tudi ŠS, imajo dijaki v svoji samoupravni organizaciji svoje pravice in s tem tudi svoje dolžnosti. Vedno pa, ko pregledujemo in ocenjujemo delo ŠS, vidimo, da nismo dosegli tistega, kar bi lahko. Za te neuspehe pa smo krivi sami - tako kot dijaki kot člani ZMS.

ZMS vzgaja svoje kadre z različnimi seminarji, mladinskimi političnimi šolami, predavanji itd. Delo ŠS pa je največ odvisno od tega, ali se mladi aktivisti zavzemajo za to, da bo šolska skupnost res opravičila svoj obstoj. Ravno mladinska organizacija ima nalogo, da za to poskrbi. Pri njenem idejno-vzgojnem delu ni dovolj to, da mladinci v klubih o nečem razpravljajo; treba je težiti za tem, da vzgojimo tako mladino, ki bo vredna, da prevzame našo socialistično izgradnjo v svoje roke. Ne moremo pa si predstavljati, da bi graditelj socializma in komunizma ne poznal samoupravljanja, te osnovne značilnosti naše družbe.

N A Š E O G L E D A L O

ne stvarnosti. Ni pa dovolj poznavanje samoupravljanja iz knjig, ampak ga je treba spoznati neposredno, kar je v šoli najlažje v razredni in šolski skupnosti. Pri tem pa poudarjam zlasti to, da ni dovolj biti član RS oziroma ŠS, ampak je treba tudi aktivno sodelovati. Kdor pa misli, da ŠS ne opravičuje svoje vloge, ki jo ima s šolskim statutom, in ne deluje tako, kot je treba, naj najprej povpraša samega sebe, kaj je že storil za izboljšanje takega stanja. Vem, da so med nami tudi taki, ki bi lahko dejali, da so že marsikaj poskušali, pa niso uspeli. Pri vsem tem je najbrž **hajvečkrat** krivo dejstvo, da so nastopali preveč samostojno in spontano ter večkrat celo nepremišljeno in tako seveda niso mogli uspeli. Na zadnji konferenci ŠS je bil zato izvoljen nov odbor za pritožbe, ki, upajno, ne bo zgolj na papirju. Kar hočemo urediti med seboj, uredimo legalno! S tem bodo naše zahteve in mnenja bolj pretehtana, kar bo nedvomno rodilo tudi boljše uspehe.

Matija Bugar

V ENI IZMED PRIHODNJIH ŠTEVILK BOMO ZAČELI
OBJAVLJATI REPORTAŽE O MLADIH PO SVETU

POD NASLOVOM

mladi o sebi

V NOVI RUBRIKI BOSTE LAHKO BRALI, KAKO ŽIVI,
DELA IN SE ZABAVA MLADINA OD ŠVEDSKE DO INDIJE,
OD BRAZILIJE DO JAPONSKE.

Uredništvo STEZIC se zahvaljuje
tov. prof. VASJI LUISOVI
za pomoč pri pr. pravljanju nove rubrike.

nekaj o IMV

Dan na dan srečujemo na naših cestah lična vozila, kombije, sanitete, gasilske avtomobile, kurirje, turiste in poštna vozila, ki jih izdeluje novomeška tovarna motornih vozil IMV. Postala so že del naše vsakdanjosti in ne vzbujajo več pozornosti, kot so jo prva leta, ko je bila tovarna še na začetku svoje razvojne poti - postala so nepogrešljiv del našega mestnega prometa. Le malokdó pa ob pogledu na ta vozila pomisli na požrtvovalni kolektiv, ki jih je ustvaril, na težave, na katere je naletel v prvih letih proizvodnje, ko se je iz mehanične delavnice rojevala moderna tovarna, postajala vsak dan večja in večja, se razvijala tako kvalitetno kot kvantitetno, pošiljala na trg vedno nova in nova vozila, prilagojena potrebam mestnega in medkrajevnega prometa. Kolektiv IMV je bil kos težki nalogi, ki mu jo je dala družba, njegovi proizvodi so osvojili domači trg in tako prihranili mnogo deviz, ki bi bile potrebne za nakup takšnih avtomobilov. Pa ne samo to, praktična in lepa vozila so vzbudila pozornost tudi onkraj naših meja. Tudi tuji kupci so se začeli zanimati za kvalitetne proizvode naše avtomobilske industrije in kmalu so bile sklenjene prve pogodbe za izvoz. Sprva so izvažali v vzhodne države, v Bolgarijo, Turčijo in severno Afriko, potem pa tudi v Avstrijo in še nekatere države na zahodu. To je pomenilo za kolektiv Industrije motornih vozil veliko in pomembno proizkušnjo, saj so vozila naletela na močno konkurenčno dobro organizirane mreže priznanih avtomobilskih tovarn. Tu odloča o uspehu predvsem kakovost, praktičnost, estetski videz, pa tudi cena. Kolektiv novomeške Industrije motornih vozil se je zavedal svoje odgovornosti do družbe in njegovi naporji, borba za dvig kvalitete in proizvodnje, so rodili pričakovani uspeh. Njegovi proizvodi so uspeli prodreti na mednarodno tržišče. Vendar pa ta borba ni bila edina, saj se razvijajoči se kolektiv čakale še mnoge druge težave. Kolektiv, ki je medtem tudi sam rasel, saj je bilo za proizvodnjo večjega števila avtomobilov potrebno tudi več delavnih rok, in sedaj zaposluje že precej precej delavcev, se je moral modernizirati, potreboval je novih strojev in več delovnega prostora. In tu se je nenadoma zataknilo... Mesto, kjer so predvidevali nadaljnji razvoj in graditev nove delovne hale, je urbanistični načrt določil za prostor nekega manjšega podjetja. Sedaj je nastalo pereče vprašanje: Ali naj se začasno ustavi razvoj tovarne, ki je ravno v tem času na višku svojega uspeha in je prav od hitre in kvalitetne proizvodnje - za kar

pa je nujno potrebno mnogo več delovnega prostora - odvisen njegov nadaljnji plasman na domačem in na tujem tržišču, ali pa naj se spremeni urbanistični načrt Novoga mesta. Kolektiv IMV se je upravičeno čutil prizadetega in se je potegnil za svoje pravice. Družba, kateri je toliko pomagal, je odločila pravilno in kolektiv nove meške IMV sedaj z vso naglico gradi novo delovno halo, ki mu bo omogočila dvigniti produkcijo od sedanjih 5-6 na 9-10 avtomobilov, na dan.

Razstava sodobne italijanske • KNJIGE

V okviru kulturnega sedelovanja med Italijo in Jugoslavijo je bila prejšnji mesec v avli Študijske knjižnice Mirana Jarca razstava italijanskih knjig, ki jo je pripravila Vladna knjižnica iz Gorice. Otvoritvi 18. januarja je pristvovala tudi nekaj dijakov našega zavoda.

Razstavo je otvoril gospod Guido Manzini, direktor goriške knjižnice. Dr. Manzini je v otvoritvenem govoru poudaril, da ta razstava ni prikaz visokih knjižnih enot ali bibliografskih vrednosti, ampak je njen namen, prikazati povprečno višino, ki jo je dosegla italijanska kultura na posameznih področjih po zadnji svetovni vojni. Razstava obsega namreč 350 del z raznih področij: geografije, zgodovine, beletristike in različnih panog znanosti. V posebnem oddelku so razstavljene knjige o pokrajini Benečiji - Julijski krajini. Ta mejna pokrajina je namreč še posebno važna za zvezo med Italijo in Jugoslavijo.

Mislil, da je razstava dosegla svoj osnovni namen - kulturno zблиžanje obeh narodov, saj smo navzoči s prisrčnim ploskanjem potrdili besede dr. Guida Manzinija, posebno še, ko je na koncu spregovoril v slovenščini. *hiva*

*grob se za grobom vrsti in soka pokrija jih trava,
eden med njimi se ni bilke začne voditi ...*

Kder je v začetku januarja stopil v študijsko knjižnico, je videl nenavadno razstavo. Ko je hodil od vitrine do vitrine, je videl, kako neizprosno je kosila smrt med našimi umetniki in znanstveniki v minulom letu.

Skorajda je bil remajhen prostor za dela vsch tistih pisateljev, slikarjev, komponistov in znanstvenikov, ki so nas zapustili lani.

Ena najpomembnejših teh imen je Fran Ksaver Meško - ljudski pripovednik in poleg F.S. Finžgarja najbolj značilen sopotnik moderne. Eden redkih pisateljev je, ki si je s svojjo kleno domaćo, a vendar prav poetično mehko besedo, utrl pot v srca najširše ljudske množice. Skoraj je ni slovenske matere, ki bi ne brala njegove lepe povesti Na poljani, saj je tu prav materinski in domovinski ljubezni posvetil toliko lepih besed.

O Jušu Kozaku, ki se je z Maskami za vedno zapisal v slovensko književnost, smo že pisali v prvi letošnji številki.

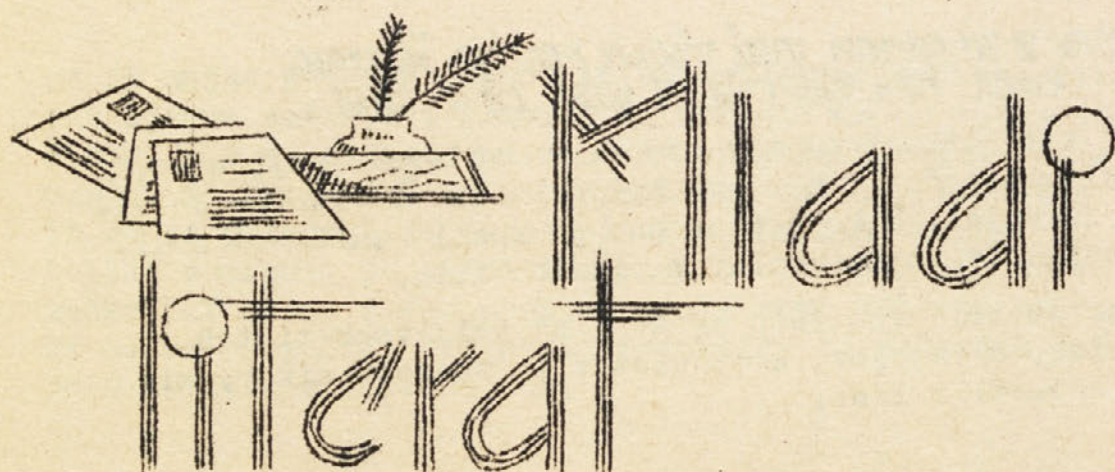
Skoro istočasno z njim je izpastil pero tudi Jule Pahor - njegova smrt je najbolj prizadela Primorce; saj je prav njim posvetil najpomembnejša dela.

Taj vrsti slovenskih pripovednikov je sledil tudi pesnik in prevajavec Pucelj, ki je bil v svojih mladih letih so-trudnik novomeškega dijaškega lista Izpod Gorjancev.

Najster slovenske besede je bil tudi tragično preminuli dr. Marcl Dobida - ravnatelj Narodne galerijeov Ljubljani in pomemben strokovnjak za slovensko likovno umetnost. Dobida je napisal precej monografij slovenskih slikarjev (bil je najboljši poznavavec Božidarja Jakca), urednik razstvih katalogov, slovenski jezikovno bogatil tudi s prevodi iz slatne francoske literature.

Smrt je posegla lani tudi med mlade, ki so komaj začeli svoj je delo. Vzela nam je simpatičnega igralca Janeza Čuka in mladega slikarja Dušana Petriča. Od starejših slikarske generacije pa je umrl v prvih letih svojega ustvarjanja njegov svet prijatelj, Ivana Cankarja.

Poleg teh pokojnih umetnikov je se dolga vrsta imen znanstvenikov in strokovnih pisateljev, ki so s svojim delom bogatili slovensko znanost. Med njimi je dr. Maks Samec posegel v svetovni vrh kemijskih znanosti, pionir slovenske telovadbe dr. Viktor Murnik pa je za Franom Levstikom prvi pisal o tej stroki.

Ljubim te, Julija!

I.

Bližal se je september. Julija se je že vpisala v četrty razred splošne gimnazije in se pozanimala, kdaj se prične pouk. Vse to ji je bilo mučno. Najraje bi še kar neprej ostala pri stari mami na deželi in se hodila kopat s sosedovim Markom, ki je bil leto dni starejši od nje. Najbrž ne bo nikoli več tako lepih dni, kot so bili ti pri stari mami. Čo no jo lu spomnila to, a, so ji ostali le tisti dni.

Dnevi so hitro minevali in pripraviti se je bilo treba za šolo. Še dva dni: sobota in nedelja, v ponedeljek pa bo četrty usodni dan za Julijo. Prvi je bil, ko se je vpisala v gimnazijo in potem vsako leto po eden. Letos bo že četrty po vrsti.

"Kaj, če bi šla nocoj v kino?" si je dejala Julija.

Slaba stran te domislice je bila v tem, da je morala prej prositi mamo za dovoljenje. Naredila je načrt, kako bo prišla k njej v kuhinjo, jo z lepimi besedami pretentala in njena ljuba mamica jo bo pustila, kamor bo hotela. Ležeč na kavču in premišljujoč načrt, je Julijo predramil mamin glas:

"Julka, ali pojdeš nocoj kaj ven?"

"Ne vem. Zakaj?" je vprašala Julija.

"Sosedova Lučka je prišla vprašat, če greš morda v kino."

"Ali grem lahko, mamica?" je vsa vesela vprašala Julija.

"Pojdi, samo, da se ti boš potem celo leto pridno učila!"

"Da, mamica, pridna bom!"

Julija je vzela jopico in stekla po stopnicah na cesto, kjer jo je čakala Lučka.

Podali sta si roko, ker se že cele počitnice nista videli. Bili sta najboljši prijateljici še iz osnovne šole.

"Zdravo, Julija! Kako si kaj preživela počitnice?"

"Hvala, še kar dobro. Bila sem pri stari mami. Kje si bila pa ti?"

"Ah, vsepovsod me je bilo dovolj. Najprej sem bila tri tedne na morju, nato dva tedna v Beogradu, nekaj dni sem s starimi prijatelji taborila na Vršiču in ostali čas sem se dolgočasila. Vidiš, kakšne zanič počitnice. Komaj že čakam začetek šole, toda ne zaradi kopice učenja, ampak zaradi družbe. Saj me poznaš."

Julija se je malo zamislila. Sama si ne bi mogla privošč-

čiti takih počitnic.

II.

Velik direndaj je bil v ponedeljek pred gimnazijo. Prihajali so dijaki. Sami stari znanci, med njimi nekaj prvošolcev. Pogovarjali so se vse mogoče in nemogoče stvari. Julija je stala s svojimi sošolkami in sošolci ob vhodu v gimnazijo. Samo še Lučka je manjkala, drugače so bili vsi, razen tistih, ki so zaostali. Pet minut je še manjkalo do osnih, ko je Lučka vse zasopla pritekla med družbo.

"Zdravo!"

"O, Lučka!" so jo veselo sprejeli sošolci.

"Kod si hodila toliko časa, Lučka?" jo je z zanimanjem vprašala Julija.

"O, Julija! Saj te še videla nisem. Da ne boš mislila, da sem zaspala, kje pa! Nekaj specialnega, Julija. Ravno zate."

Sošolci so jo spraševali, kaj se je zgodilo. Lučka je zamižala, ker je vedela, kako je sedaj imenitna. Vendar se je dala pregovoriti in je začela s skrivnostnim glasom:

"Veste, kaj sem zvedela? Gimnazija dobi novega profesorja."

"Kaj?" so vsi vprek zaklicali.

"Da, natanko tako. Od očeta sem komaj izvedela. Pa še ena novost. Novi profesor bo naš razrednik. Učil bo kemijo, biologijo in fiziko. Moj oče nas bo letos učil samo matematiko. To bomo uživali."

III.

Četrty c je bil dodeljen razred v drugem nadstropju. Vseh trideset se je hotelo naenkrat preriniti skozi odprta vrata. Usedli so se tako, kot so sedeli prejšnja leta. Julija v zadnjo klop, Lučka pa v prvo. Julija je delala red zadaj, Lučka spredej. Vs' so ju morali ubogati.

Razrednik je stopil v razred. Pogledal je vsakega dijaka posebej. Njegove oči so se srečale z Julijinimi. Julija je vztrepetala in si tiho dejala:

"Ne, to ne more biti res. To ni on."

Profesor se je zamislil, a se je pravočasno zavedel. Stopil je k mizi in začel klicati dijake po imenih. Julija je bila prva. Poklical jo je:

"Julija Brenčič. Že vsa leta hodite tukaj v šolo?"

Clas se mu je za spoznanje tresel.

"Da!" je rekla Julija poltiho, kar ni bila njena naveda. Lučka se je takoj obrnila k Alešu, ki je sedel poleg nje in mu tiho dejala:

"Ti, z Julijo in tem profesorjem pa ni nekaj v redu, se ti ne zdi?"

Aleš je zamolčal odgovor, ker ga je profesor strogo pogledal.

"Sedite, Julija!" je dejal profesor Boris in poklical naslednjega dijaka.

IV.

Julija si je podpirala glavo z rokami, se zagledala v klop in premišljevala. Priklicala si je v spomin poletne

počitnice pri stari mami pred tremi leti. Takrat ji je bilo šestnajst let. Kekor se bi zgodilo včeraj, tako se je še vsega spominjala.

Poletni večer je bil, ko je spremljala sosedovo Mojco, ki je šla čakati svojega brata na postajo. Takrat se je z njim seznanila in takoj ji je bil zelo všeč. Celo noč je o njem sanjala. Čez nekaj dni sta začela skupaj hoditi na kopanje. Nekega večera sta se skupaj vračala iz kine. Deževalo je. Imela sta star in raztrgan dežnik, tako da bi bilo bolje, če ga ne bi imela, ga vsaj nesti ne bi bilo treba. Tisti moker večer je bil najsrečnejši za Julijo. Že sta prišla do doma, ko jo je Boris prijel za roko in dejal:

"Red te imam, Julija."

"Hvala," je dejala tiho.

Privil jo je k sebi in jo nežno poljubil na mokre oči in ustnice.

Posloвила sta se in si želele lahko noč. Takrat sta se zadnjič videla.

Julija je močno vzdihnila, da se je profesor za mizo zdrznil. Pogledal je v zadnjo klopo in se spet srečal z njenimi kot nebo modrimi očmi. Ni vedel, kako bo zdržal kot razrednik in predavatelj v razredu, kjer sedi dijakinja, ki jo ljubi. Pogledal je na uro, kdaj bo konec. Oči so mu pogosteje uhajale k Juliji, ki je nemo zrla predse.

Če vedno ga je imela rada, toda ni mu mogla odpustiti, ker se ni več vrnil. Tega se je profesor Boris dobro

zavedal.

Ure je bilo konec. Profesor je dal znamenje, naj dijaki gredo, ker mora sam še nekaj napisati. Dijaki so odšli, le Julija je nemo obsedela in ga gledala. Prišel je k njej. Del ji je roko in dejal:

"Dober dan, Julija."

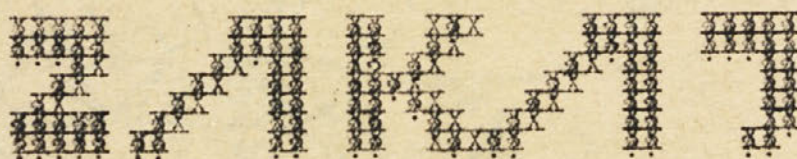
Julija je ostala tiho. Spet je povzel besedo Boris:

"Vem, da mi ne moreš odpustiti, ker se nisem nikoli več vrnil. Sedaj bova vsak dan skupaj. Clej, da boš moja najboljša učenka!"

"Da, Boris. Potrudila se bom, da boš ponosen name."

"Hvala, Julija."

Dolg poljub je naredil konec prejšnjemu življenju in naredil pot v novo življenje Julije in Borisa. Vse lepo se je pričelo znova.

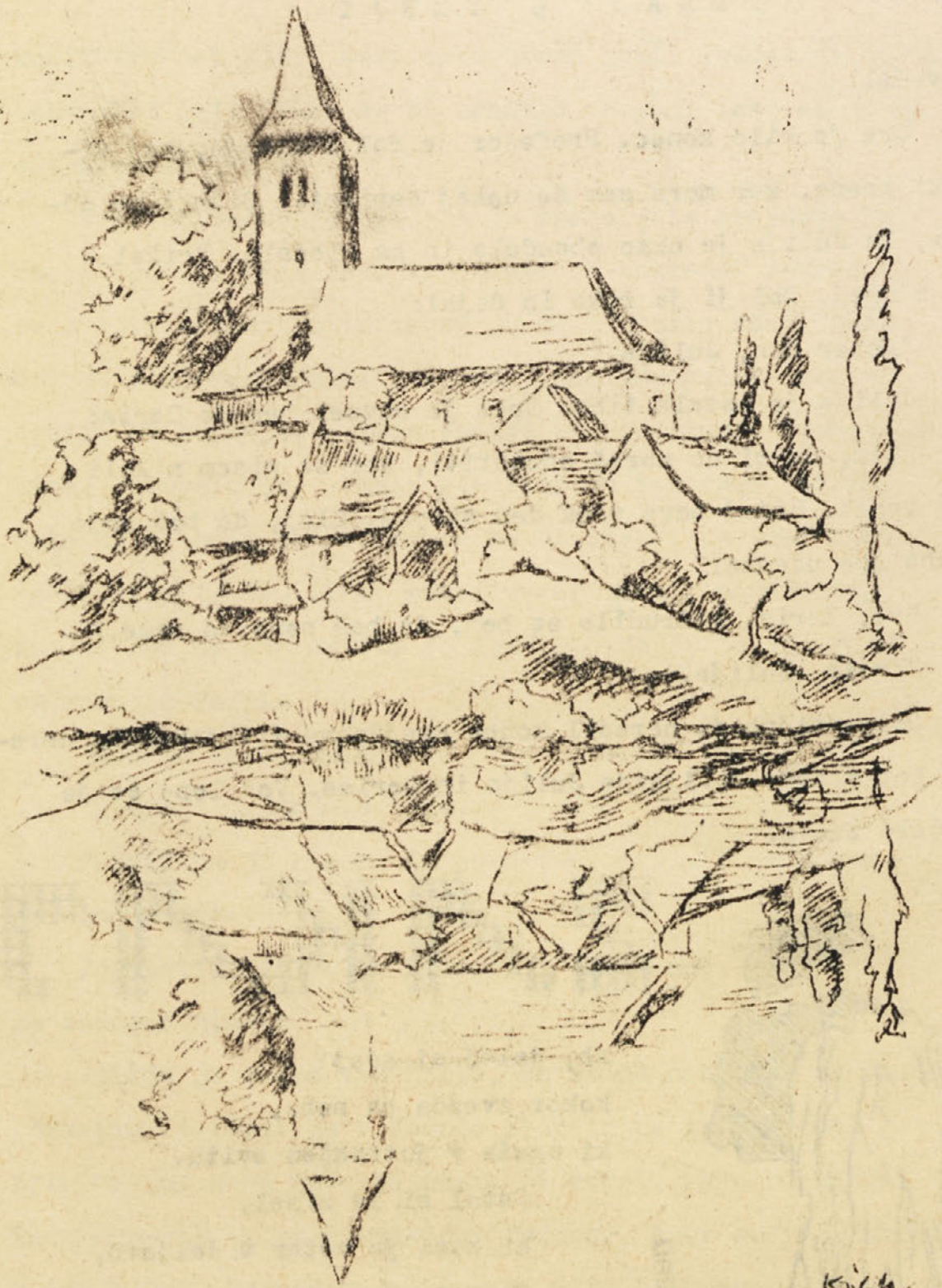

Ah, daleč si zdaj
kakor zvezda na nebu,
ki ugaša v jutranjem svitu.

Ostal si le misel,
ki nosi jo veter v daljavo,
da tone v svetu.

Prišla je žalost,
z njo grenak spomin,
ogrnjen v tančico črnine...

m. milena

K. K.

Zalog, september 64

STEZICE, februar 1965

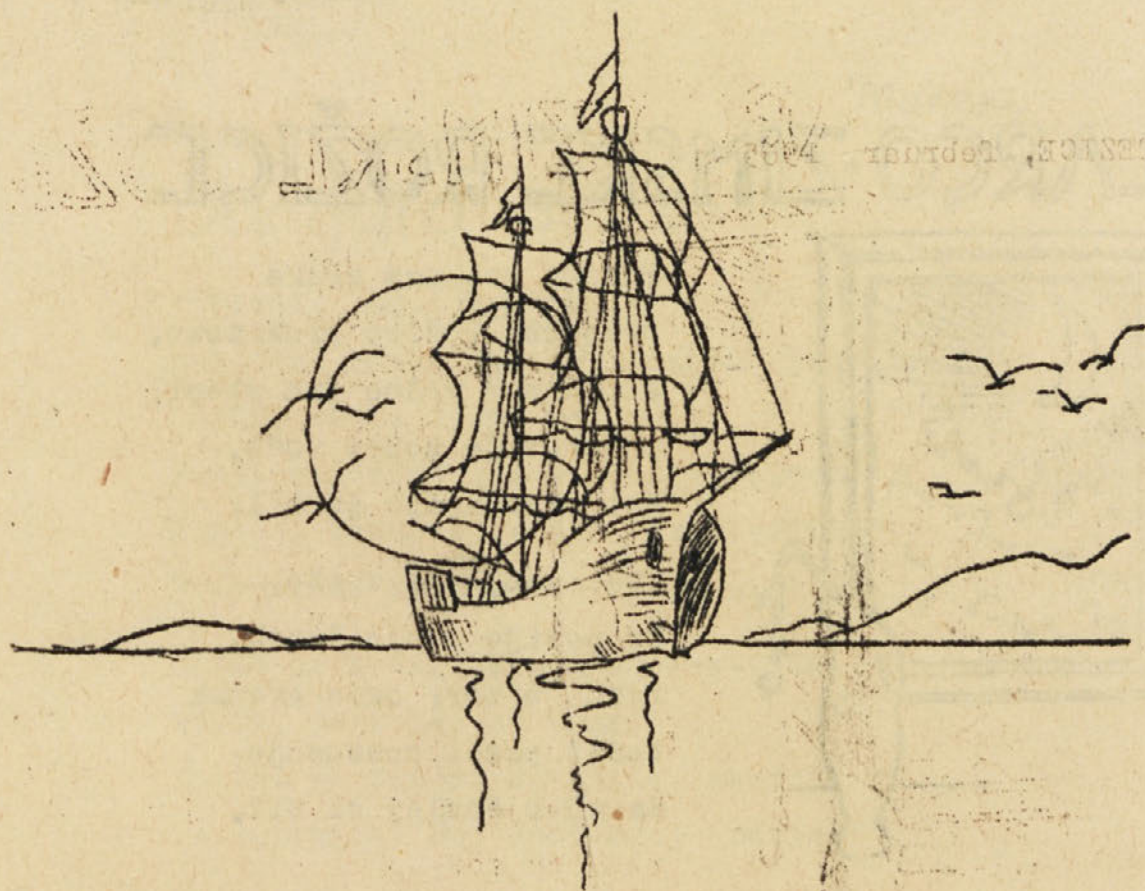
LUČ CORI NA BALKONU

VANC

Glej, luč je na balkonu.
Veter, ne zapiraj vrat,
da ne ugasneš še tega plamena.

Veter piha, luč gori,
smehlja se mi svetloba z balkona,
ne ugasne, le zakaj gori...
Morda so to spomini, želje,
morda je to le utrinek sreče.

Glej, luč je na balkonu,
veter je ne ugasne.

Rekel sem ti, oprosti,
in sem odšel.

Oprosti, da to sem izgovoril!

Takrat sem videl nebo,
zvezde sem božal z roko.

Nato sem odprl oči,

videl sem le oblake
polne ledu, ki padajo name.

Zdaj čutim meglo,
noč, temo...

Vse drugo so sanje,
prijetne sanje. Ne želim,
da bi še sanjal.

Oprosti, da rekel sem ti ...

VANC

O
P
R
O
S
T
I

LARČO ZIMSKE ROŽICE

Pozimi noč nam vsaka
preškrbi rožice prekrasne,
a dan nam vedno jih stopi;
in cvet je zopet voda,
kot pred nočjo je bil.

Tudi sanje ti zbeže,
ko posije nanje žarek,
rešnice zor; okus grenak
tedaj pusti spoznanje,
da slep doslej si bil.

S
T
L
R
A
H
A
R
G
O

Kadar mislim nanjo,
si vedno govorim:
"Ko prvič spet jo srečam,
ji vse povem."
A ko se srečava,
samo pozdravim jo.
Strah, da upanje zbežalo,
da besedica samo ena
lahko mi vse razblini v nič,
da mi grad podre
v oblake že zgrajen,
ne da mi govoriti.

Mateja

Sanjala sem

"Vstani, pojdi z menoj,"
poklical sredi noči me zvezdni je soj,
"teci, teci, ujemi me!
Pusti bridkost seđaj, pusti solze!
Poglej, kako vse v temi se blešči!
Pozabi, da zate prave sreče ni!"
Tekla prek širnih poljan sem tedaj,
tekla, ne želeč si nazaj;
Nkrat pa sem se zgrudila, zbudila
in zajokala: "Bon spet kdaj hodila?"

NATAŠA PRAZNOVANJE V ČORAH

Pozno je bilo že, ko je utrujena Hilda legla počivat. Urediti je morala kup tiskovin in podpisati mnoge račune. V ponedeljek je pričakovala inšpektorja, ki je bil za vsa ko malenkost tako zelo natančen. Skoraj bi pozabila naviti budilko. Končno je ugasnila luč in kmalu zaspala. Prebudila se je prej kot navadno in takoj segla po knjigi. Kmalu se je pričela odpravljati na postajo. Ni se še zdanilo, ko se je deklica že sprehajalo po železniškem peronu in pričakovalo vlak. Tudi vozovnico je imela že v torbici. Za seboj je nenadoma zaslišala hitre korake in takoj nato je spoznala Marjanov glas. Zdrznila se je. Ni bilo časa za začudenje. Marjan jo je prijel za roko in jo z železniškega perona odvedel na cesto. Obstala sta pred sivomodrim avtomobilom in Marjan se je ponudil, da jo odpelje domov. Toda tedaj je Hilda zaslišala ropot vlaka, ki je pripeljal na postajo. Spomnila se je na kupljeno vozovnico in Marjanu v nekaj besedah povedala, da mora potovati z vlakom, ker jo bodo domači pričakovali na postaji. Žal ji je bilo, da se je zlagala, toda zdaj res ni imela drugega izhoda.

Že naslednji hip je stekla čez cesto in Marjanu izginila izpred oči. Vlak je vsa zasepla, a vendar pravočasno ujela. Marjan ji je razočaran sledil. Vlak se je že premikal, ko se je Hilda prikazala pri oknu. Marjan je dvignil roko in ji pomahal v slovo. Na obraz mu je legel topel smehljaj. Tudi Hilda se je nasmehnila.

Udobno se je namestila, saj je bilo v kupeju prijetno toplo. Bežno se je ozrla po svojih sosedah. Nič zanimivega ni opazila okrog sebe. Sami zdolgočasni obrazi, ki jih je bila naveličana iz vsakdanjega življenja. Predala se je razmišljanju. "Kaj je Marjana privedlo na postajo in to ob tako zgodnji uri?" se je spraševala. Vedela je, da brez težav najde deklica. Nenadoma se je spomnila nočesa. Lansko zimo sta bili z Vido dobri prijateljici. Spoznali sta se slučajno. Vida se je močno pretvarjala, kar je Hilda kmalu opazila. Seveda, Vida je študirala likovno umetnost. Domišljala si je, da je nekaj več. Vse to je kazala tudi njena zunanjost. Skoraj ni bilo lepotilnega sredstva, ki ga ne bi preizkusila. In oblike? Hildi je bilo vedno neprijetno, ko sta se srečali. Ni imela znancev v Nemčiji, kot je to vedno zatrjevala Vida. Nista se sprli. Nekaj dni je duševno zelo trpela, a tudi to je minilo. Pozabila je neprijetno obrekovanje, toda popolnoma Vidi nikoli ni odpustila. Zdaj se je spomnila celo, da bi Vida prav rada osvojila Marjana. Na nič se je trudila, da bi ne zamudila nobenega predavanja filozofije. Seveda, tam se je srečala z njim. Tedaj Marjana

csebno še ni poznala. Vida je goverila o njenem bahavo, toda s sestankov se ni vračala preveč dobre volje. Kaj več o njenem prijateljstvu Hilda ni vedela, saj sta se z Vido od neprijetnih dogodkov dalje le redko videli. In takrat? Da, izmenjali sta le nekaj vsakdanjih, poslovnih besed.

Vožnja je hitro minevala; še ona postaja, takej nato pa je morala Hilda izstopiti. Kar prijetno je bilo hoditi po cesti in opazovati pokrajino. Zdela se ji je tako romantična, cvita v tisoč barv. Potček je urno žuberol in na njegovi gladini se so pezigavali lističi v odtenkih različnih barv. Tudi ptički so že prepevali. Rajeval se je čudovit jesenski dan. Sončni žarki so se upirali Hildi v hrbet. Postalo ji je prijetno toplo in kmalu je slekla plašč. Vsekakor je hotela pozabiti dogodek na postaji, a ji je vedno znova stopal pred oči. Čelo očitala si je, da vse preveč misli na Marjana.

Pot je nenavadno hitro minila. Že je bila blizu doma in na sprti ji je priteklo očeta levski pos. Veselo je pomehal z repon in se takej nato vrnil. Z laježen je domačo opozoril, da prihaja gost. Dobrodušen mož blizu šestdesetih let se je prvi prikazal na hišnem pragu. Hilda je takej spoznala očeta. Sledilo je veselo pozdravljanje. Mati je bila vesela darila, Hilda pa seveda ponosna, da ji je ustregala. Olveč bi bilo opisovati dogodke doma. Hildi se je zdelo vse take praznično. Doma sta bila tudi brat in sestra Magda z možem Stankom. Hilda je na vse pozabila in kar žal ji je bilo, ko se je spet morala posloviti. Svoje skrivnosti obdržala zase. Zaupala je je sestri, a ta se je le nagajivo smejala. Vedela je namreč, da vztrajna sestrica ne bo popustila pri študiju.

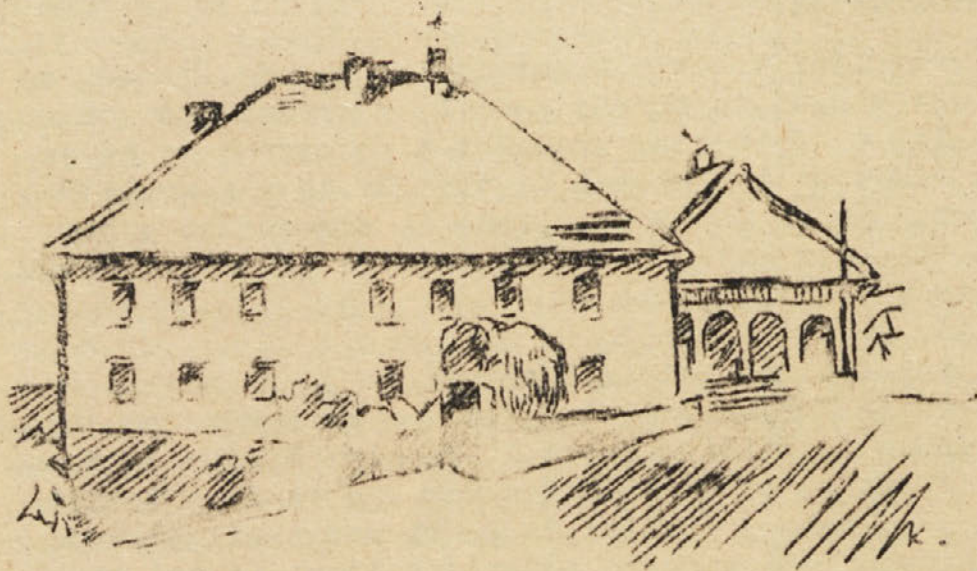
Vlak je pripeljal v mesto s petminutno zamudo. Preden se je vlak ustavil, bi se skoraj zgodila nesreča. Neki mož se je prenaglil z odpiranjem vrat. Kot nagonetna žoga se je odbil ob bok voza in obležal na tleh. Sreča v nesreči! Dobil je nekaj prask in udarcev, take da zdravniška pomoč skoraj ne bi bila potrebna. Kljub temu je pripeljal rešilni avto in v nekaj minutah se je vrnil v mesto. Hilda je težko prišla na cesto in v korakih presenečena obstala. Nasproti se ji prihajali Nevenka, Boris in Marjan. Prijateljici sta se navdušeni objeli in Nevenka je Hildi zašepetala na uho: "Marjan je danes ineniten! Presnete si mu všeč! Ves dan govori le o tebi!" Hilda se je morala potruditi, da se ni nasmehnila. Seveda se je rokovala tudi z ebena spremljevalcema in vsi se bili zelo dobre volje. Marjan je pograbil Hildino potovalno torbo in že so prečkali cesto. Marjan je izvlekel avtomobilske ključe in vprašal Hildo: "Ali imaš tudi zdaj že kupljeno vozovnico?"

le v avtomobilu se se domenili, kako bodo preživeli večer. Prva postaja je bila pred gledališčem in Boris je odhitel po karto. Vrnil se je slabe volje in povedal, da jih je dobil za zadnjo predstavo. "Nič zato," je dejala Nevenka. Na njeno prigovarjanje je sivomodri avto res obstal pred banko, nasproti katere je stanovala Nevenka. Hilda si je očitala, da bi morala ostati doma in se pripravljati na izpit, toda razpoloženi in brezskrbni obrazi so jo spravljali v dobro voljo. Čutila je utrujenost, a kaj zato. "Spet se bo prikradla dolga, siva zima z mrazom in snegom in takrat bo dovolj časa za študij in podobne stvari," se je tolažila Hilda.

Nevenkini starši so prijazno sprejeli goste in dobrodušna mati kar ni vedela, s čim bi jim še postregla. Hilda jo je poznala že več let in mnogokrat ji je svetovala kot izkušena, pametna ženska. Nevenka se je pobahala z vsemi novimi ploščami in tudi oče je rad povedal kakšno veselo iz svojega zdravniškega poklica. "Oh, ta čas!" so ponavljali.

Morali so oditi v gledališče. V naglici so oddali plašče v garderobi, saj so luči že ugašale. V temi sta se Marjan in Hilda dotipala do svojih sedežev in sedla. Minilo je prvo dejanje in Hilda se le obrnila, da bi Nevenki nekaj rekla. Toda ničesar ni spravila iz sebe, le dva sedeža od Nevenke je sedela Vida in jo hinavsko pozdravila. Odkimala je. Na njeno nejevolje se je obrnil tudi Marjan in prebledel. Ničesar ni rekel. Srečal se je z Vidinimi očmi. Izzivalno ga je gledala. Ravno takrat pa je ugasnila luč. Igra se je nadaljevala.

/nadaljevanje sledi/

MOGOČNI kviz

Na nagradni kviz, ki je bil objavljen v tretji številki Stezic, ni nihče izmed reševalcev pravilno odgovoril. Pravilni odgovori se namreč glase:

- Absolutni olimpijski prvak v judu na olimpijskih igrah v Tokiu je postal Nizozemec Geesink.
- Vzdevek Barbarossa je imel nemški kralj Friedrich I. (1123-1190).
- Streho sveta imenujejo visoko planoto Pamir v Aziji.
- Splitski Hajduk po vojni še ni osvojil naslova državnega nogometnega prvaka.
- Avtor romana Islandski zvon je Nobelov nagrajenec Halldor Laxness.
- Leta 1571 je bila pomorska bitka pri Lepantu.
- Originalno vino "Lacrimae Christi" pridelujejo na obronkih Neaplja.
- Prvi ameriški kozmonavt je bil John Glenn.
- Izrek "Mens sana in corpore sano" pomeni: "Zdrav duh v zdravem telesu", izrekel pa ga je rimski pesnik Juvenal.

Taki so torej pravilni odgovori na vprašanja iz tretje številke. Če hočete sodelovati pri današnjem nagradnem kvizu, morate pravilno razložiti pomen sledenjih besed:

- ☐ ŠPANSKA STENA,
- ☐ ŠPANSKA VAS,
- ☐ ŠPANSKA ASONANCA,
- ☐ ŠPANSKI JEZDECI,
- ☐ ŠPANSKA MUHA.

Svoje rešitve oddajte odgovornemu uredniku Jožetu Uhanu v 4.a razred do 20. februarja 1965. Pozneje prispelih rešitev ne bomo upoštevali.

Application for License

I, the undersigned, do hereby certify that I am a graduate of the State Medical College, and have received my degree in Medicine from the same.

I am a resident of the State of New York, and have been practicing medicine in this State for the past five years.

I have no criminal record, and am not subject to any legal proceedings.

I am a member of the American Medical Association, and the New York State Medical Society.

I am a member of the State Bar of New York, and have been practicing law in this State for the past five years.

I am a member of the State Bar of New York, and have been practicing law in this State for the past five years.